Nr. 9. Warszawa, dnia 31 lipca 1931 r. **Rok XIV.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 22 lipca Nr. 62 Rok 1931

Poz. 499. Traktat przyjaźni, handlowy i nawigacyjny pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Republiką Chińską, podpisany w Nankinie dn. 18 września 1929 r.

Poz. 500. Oświadczenie Rządowe z dnia 24 czerwca 1931 r. w sprawie ratyfikacji traktatu przyjaźni, handlowego i nawigacyjnego pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Republiką Chińską.

Poz. 501. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 lipca 1931 r. w sprawie zakazu przywozu nawozów azotowych.

Poz. 502. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 czerwca 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o przekazaniu wojewodom decyzyj w sprawach zatwierdzania projektów pomników ze stanowiska artystycznego.

Na podstawie art. 8 dekretu z dnia 3 stycznia 1919 r. o zatwierdzaniu projektów pomników ze stanowiska artystycznego (Dz. P. P. P. Nr. 5, poz. 93), art. 2 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zniesieniu Ministerstwa Sztuki i Kultury (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz. 128) oraz art. 118 i 26 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządza się co następuje:

§ 1. Decyzje w sprawach zatwierdzania projektów pomników ze stanowiska artystycznego, zastrzeżone dekretem z dnia 3 stycznia 1919 r. (Dz P. P. P. Nr. 5, poz. 93) Ministrowi Wyznań Religijnych i. Oświecenia Publicznego, przekazuje się właściwym wojewodom z wyjątkami wymienionemi w § 2.

§ 2. Postanowienie § 1 rozporządzenia niniejszego nie ma zastosowania na obszarze miast: Krakowa, Lwowa, Poznania, Warszawy i Wilna.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 503. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę.

Na podstawie art. 3, 5, 7 i 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 249) zarządza się co następuje:

Rejestracja.

§ 1. Przedsiębiorstwa, które chcą być wpisane do rejestru przedsiębiorstw eksportowych, powinny złożyć podanie do właściwej władzy wojewódzkiej administracji ogólnej, względnie do Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy. W podaniu należy wymienić:

a) nazwę i adres przedsiębiorstwa, adres składów przeróbczych oraz stałych składów służących do zbiórki i przechowywania jaj przed sortowaniem i przygotowaniem jaj do wysyłki,

b) imię, nazwisko i adres kierownika przedsiębiorstwa oraz kierowników składów przeróbczych,

c) dane, stwierdzające, że przedsiębiorstwo odpowiada warunkom art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 249) i warunkom niniejszego rozporządzenia,

d) maksymalną miesięczną zdolność składów przeróbczych według rozmiarów pomieszczeń i urządzeń technicznych,

e) odbitkę stempla, marki lub innego znaku rozpoznawczego przedsiębiorstwa względnie każdego składu przeróbczego, pod którym towar ma być wywożony zagranicę.

Przedsiębiorstwa, względnie składy przeróbcze, które, stosownie do postanowień § 20 niniejszego rozporządzenia, zostały wykreślone z rejestru przedsiębiorstw eksportowych, nie mogą być wpisane do rejestru ponownie przed upływem 6-ciu miesięcy od dnia wykreślenia. Kierownikiem przedsiębiorstwa, względnie składu przeróbczego nie może być również przed upływem 6 miesięcy od dnia wykreślenia kierownik przedsiębiorstwa względnie składu przeróbczego, które w myśl powyższego zostało z rejestru wykreślone.

Wzór podania podaje załącznik Nr. 1 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Wojewódzka władza administracji ogólnej względnie Komisarjat Rządu m. st. Warszawy przeprowadza w ciągu dni 14 od dnia wpłynięcia podania rejestracyjnego zbadanie stanu urządzeń przedsiębiorstwa i sprawdzenie danych, zawartych w zgłoszeniu, za pośrednictwem organów nadzorczych, wyszczególnionych w § 16 niniejszego rozporządzenia.

Po zbadaniu władza wojewódzka zasięga opinji wydziału wojewódzkiego i właściwej izby przemysłowo-handlowej, poczem wpisuje bezzwłocznie przedsiębiorstwo do wojewódzkiego rejestru przedsiębiorstw eksportowych, zawiadamiając jednocześnie o tem interesowanego, lub przesyła mu umotywowaną decyzję odmowną. Równocześnie władza wojewódzka przesyła bezzwłocznie odpis całego wpisu do Ministersrwa Przemysłu i Handlu, które wpisuje firmę do centralnego rejestru przedsiębiorstw eksportowych.

§ 3. Jeżeli przedsiębiorstwo posiada lub założy składy przeróbcze, położone na terenie różnych województw, powinno zarejestrować każdy skład u tej władzy wojewódzkiej, w której rejonie dany skład się znajduje.

Przez składy przeróbcze rozumie się składy przygotowujące transporty jaj do bezpośredniego wywozu zagranicę.

Rejestracja wszystkich składów przeróbczych, położonych na terenie tego samego województwa lub różnych województw, jest dokonywana na podstawie podania wniesionego i podpisanego przez zarząd przedsiębiorstwa.

§ 4. O zmianach w składach przeróbczych przedsiębiorstwa, o ile zmiany te są objęte danemi rejestru, przedsiębiorstwo powinno zawiadomić władzę rejestrującą w ciągu 14 dni. Władza rejestrująca powinna wciągnąć powyższe zmiany do rejestru i zawiadomić o tem Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

Z początkiem roku kalendarzowego zarejestrowane przedsiębiorstwa przesyłają władzy rejestrującej przez siebie uwierzytelniony odpis świadectwa przemysłowego, lub kart rejestracyjnych.

§ 5. Wojewódzkie rejestry przedsiębiorstw eksportowych i centralny rejestr przedsiębiorstw eksportowych będą prowadzone według wzoru, zawartego w załączniku Nr. 2 do niniejszego rozporządzenia.

§ 6. Urzędowe odpisy i wyciągi z wojewódzkich rejestrów przedsiębiortw eksportowych, z wyjątkiem danych, zawartych w rubryce 7 „Uwagi", będą wydawane każdemu na żądanie.

§ 7. Przedsiębiorstwo, które nie było czynne, względnie którego skład przeróbczy nie był czynny w ciągu roku kalendarzowego, powinno ponownie złożyć podanie rejestracyjne odnośnie przedsiębiorstwa lub składu.

O kwalifikacjach przedsiębiorstw eksportowych

§ 8. Przedsiębiorstwa eksportujące jaja powinny posiadać:

a) pomieszczenie do badania, sortownię, pakownię i pomieszczenie do magazynowania jaj. Składy te powinny być jasne, suche, przewiewne, czyste, zabezpieczone przed sąsiedztwem z silnie woniejącemi przedmiotami i dostatecznie obszerne. Pomieszczenia te powinny być oddzielone ścianą od wszelkich innych pomieszczeń. Wyładowanie i załadowanie transportów jaj w magazynach należy zabezpieczyć przed deszczem;

b) przybory, urządzenia i środki pomocnicze zdatne do użytku;

c) zapas suchego i czystego materjału pakunkowego w ilości co najmniej miesięcznego w danym okresie zapotrzebowania. Materjał ten należy przechowywać w magazynach zabezpieczonych przed wilgocią i sąsiedztwem z silnie woniejącemi przedmiotami;

d) dostateczną ilość personelu, najmniej z dwóch osób złożonego, wyszkolonego praktycznie w przeróbce jaj na eksport.

§ 9. Księgi specjalne, które stosownie do art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospo-

litej z dnia 6 marca 1928 r., przedsiębiorstwa są obowiązane prowadzić, powinny być prowadzone według wzoru zawartego w załączniku Nr. 3 do niniejszego rozporządzenia.

Sortowanie jaj.

§ 10. Jaja świeże i czyste, przeznaczone na wywóz, należy sortować według następujących gatunków, oznaczonych wagą 1000 sztuk jaj:

1) powyżej 45 kg do 48 kg włącznie przy zachowaniu wagi średniej 1000 sztuk jaj od 46 kg do 47 kg. włącznie;
2) powyżej 48 do 51 kg włącznie przy zachowaniu wagi średniej 1000 sztuk jaj od 49 — 50 kg włącznie;
3) powyżej 51 kg do 54 kg włącznie przy zachowaniu wagi średniej 1000 sztuk jaj od 52 — 53 kg włącznie;
4) powyżej 54 do 57 kg włącznie, przy zachowaniu wagi średniej 1000 sztuk jaj od 55 do 56 kg włącznie;
5) powyżej 57 kg do 62 kg włącznie przy zachowaniu wagi średniej 1000 sztuk jaj od $58^1/_2$—$60^1/_2$ kg. włącznie;
6) powyżej 62 kg.

W każdym poszczególnym gatunku jaj może się znajdować najwyżej 20% jaj, których waga nie odpowiada wadze danego gatunku.

Jaja chłodzone czyste, przeznaczone na wywóz, podlegają przepisom niniejszego paragrafu.

§ 11. Jajem świeżem jest takie jaje, które posiada komorę powietrzną o głębokości w porze wiosennej i letniej (kwiecień — sierpień) nie większej niż 7 mm, w pozostałych porach roku nie większej niż 10 mm, posiada żółtko zwarte, jędrne, przezroczyste, zaledwie odróżniające się od białka, nienaruszoną chalazę i nie ma plam w treści.

Jaja, posiadające komorę powietrzną o głębokości w porze wiosennej i letniej (kwiecień—sierpień) nie większej niż 5 mm, a poza tem odpowiadające warunkom poprzedniego ustępu, mogą być nazwane jajami „extra“.

Jaja nie odpowiadające warunkom, wymienionym w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu, o ile nie są zepsute, będą nazwane jajami „secunda“.

Jaja chłodzone czyste, przeznaczone na wywóz, podlegają przepisom niniejszego paragrafu.

§ 12. Jaja konserwowane w wapnie, przeznaczone na wywóz, należy sortować jako jaja konserwowane w wapnie, a nadto należy je sortować według gatunków, oznaczonych w § 10 niniejszego rozporządzenia.

Przygotowanie jaj do wysyłki.

§ 13. Jaja przeznaczone na wywóz, pakuje się do skrzyń suchych, czystych nie wydających ostrej woni. Skrzynie powinny być sporządzone z desek mocnych, niepopękanych i niepołamanych, przyczem wieka skrzyń mają opierać się w połowie swej długości na ściance poprzecznej złożonej z dwóch desek. Deski skrzyń muszą być mocno ze sobą spojone lub zbite, czołowe boki skrzyń powinny być lekko sheblowane. W porze ciepłej należy pozostawić między podłużnemi deskami skrzyń odstępy o szerokości co najmniej 1 — 2 cm, zimą skrzynie powinny być szczelnie zbite i wyłożone wewnątrz papierem. Długość skrzyń całych i płaskich określa się na 175 — 182 cm, szerokość na 50 — 56 cm. Wysokość skrzyń całych na 25 — 28 cm. Wysokość skrzyń płaskich na 13 — 14 cm. Rozmiary skrzyń z wkładkami tekturowemi zależne są od ilości łożysk tekturowych na jaja.

W skrzyniach całych umieszcza się 1440 sztuk jaj, w płaskich — 720 sztuk. w skrzyniach z wkładkami tekturowemi — 180, 360, 600 lub 720 sztuk jaj.

Do pakowania jaj używa się wełny drzewnej, słomy lub wkładek tekturowych. Środki te muszą być suche, czyste, i nie powinny wywydawać ostrej woni.

§ 14. Jaja przeznaczone na wywóz, należy pakować w oddzielne skrzynie w następujący sposób:

a) jaja świeże i czyste — według gatunków, ustalonych w § 10 niniejszego rozporządzenia (każdy gatunek w oddzielnej skrzyni) — z oznaczeniem na skrzyni n. p. „48 — 51 kg“. Jaja świeże, nazwane „extra“ (§ 11 ustęp drugi), poza oznaczeniem wagi gatunku, mogą mieć oznaczenie dodatkowe „extra“, podane obok wagi gatunku;

b) jaja świeże i czyste o wadze 1000 szt. poniżej 45 kg—z oznaczeniem na skrzyni „M“;

c) jaja, wymienione w ustępie trzecim § 11 niniejszego rozporządzenia, — z oznaczeniem na skrzyni „Secunda“;

d) jaja, konserwowane w wapnie — według gatunków, ustalonych w § 10 niniejszego rozporządzenia (każdy gatunek w oddzielnej skrzyni) — z oznaczeniem na skrzyni „Calc“ i n. p. „48—51 kg“;

e) jaja konserwowane w wapnie—o wadze 1000 szt. poniżej 45 kg. z oznaczeniem na skrzyni „Calc—M„;

f) jaja brudne — z oznaczeniem na skrzyni „D“;

g) jaja o skorupce wyraźnie bronzowej, o ile są pakowane w oddzielne skrzynie, mogą być oznaczone na nieczołowych bokach skrzyni literami „BR“, poza oznaczeniami, przewidzianemi w innych punktach niniejszego paragrafu.

§ 15. Na obydwóch czołowych bokach skrzyni należy umieścić: numer porządkowy ładunku jaj, wychodzącego w danym roku kalendarzowym z danego składu przeróbczego,

numer porządkowy skrzyni w danym ładunku, stempel, markę lub inny znak rozpoznawczy eksportującej firmy (§ 1 punkt e), oznaczenie jaj skrótem stosownie do § 14 niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem skrótu, wymienionego w p. g) § 14 oraz napis „Polska". Żadne inne znaki, czy też napisy nie mogą się znajdować na czołowych bokach skrzyni.

Znaki czy też napisy, które wskazywałyby na gatunek lub pochodzenie towaru (poza wyżej wymienionemi), nie mogą znajdować się na skrzyni.

Wszystkie powyższe numery, napisy oraz znaki powinny być oznaczone w kolorze niebieskim, z wyjątkiem jaj o wadze 1000 sztuk poniżej 45 kg. które należy oznaczyć w kolorze czerwonym oraz jaj brudnych i „secunda", które należy oznaczyć w kolorze czarnym.

Ustala się następujące rozmiary powyższych numerów oraz znaków:

a) dla cyfr, oznaczających numer porządkowy ładunku, numer porządkowy skrzyni w ładunku oraz wagę gatunku jaj: wysokość 2,5 cm.; wysokość liter „kg"— 1 cm., szerokość 1 — 2 cm., szerokość liter „kg" — 0,5 cm, rozstawienie cyfr włącznie ze skrótem „kg" powinno wynosić dla dwóch cyfr i skrótu 5—6 cm, dla czterech cyfr i skrótu 10—11 cm;

b) dla liter „D" i „M" wysokość 2,5 cm, szerokość 1 — 2 cm;

c) dla skrótu „Calc" — szerokość 6 cm, wysokość liter 2,5 cm, szerokość liter 0,5 cm;

d) dla skrótu „secunda" — szerokość 8 cm, wysokość i szerokość liter jak w punkcie c;

e) dla skrótu „extra"—szerokość 8 cm, wysokość i szerokość liter jak w punkcie c;

f) wysokość liter „Polska"—2,5—3 cm, szerokość napisu 14—15 cm;

g) znak firmy—wysokość 8 cm, szerokość 6 — 16 cm.

Wzór podaje załącznik Nr. 4 do niniejszego rozporządzenia.

Nadzór.

§ 16. Stały nadzór nad przestrzeganiem przez przedsiębiorstwa eksportowe przepisów, regulujących wywóz jaj zagranicę, będzie sprawował Minister Przemysłu i Handlu za pośrednictwem władz administracji ogólnej oraz izb przemysłowo-handlowych.

W tym celu izby przemysłowo - handlowe wyznaczą inspektorów, których zatwierdzi Ministerstwo Przemysłu i Handlu po porozumieniu się z Ministerstwem Rolnictwa.

Nadto izba przemysłowo-handlowa w Warszawie, działając w porozumieniu z innemi izbami, wyznaczy głównego inspektora z siedzibą w Warszawie, którego zadaniem będzie wykonywanie ogólnego nadzoru. Inspektora tego zatwierdzi Ministerstwo Przemysłu i Handlu po porozumieniu się z Ministerstwem Rolnictwa. Zasady wykonywania czynności nadzorczych przez głównego inspektora i inspektorów będą ustalone w trybie regulaminu przez Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 17. Celem stwierdzenia, czy przedsiębiorstwa eksportowe wysyłają zagranicę towar pod własną firmą, w myśl art. 6 p. c) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 249), władze administracji ogólnej i izby przemysłowo-handlowe mają prawo żądania okazania dokumentów handlowych, jak ofert, faktur, kwitów i wszelkich dokumentów, stwierdzających, że towar został wysłany bezpośrednio zagranicę pod własną firmą przedsiębiorstwa zarejestrowanego.

§ 18. Nadzór nad przedsiębiorstwami eksportowemi wykonywa się w zasadzie w miejscach zbiórki i przeróbki jaj. Kontrola jaj może odbywać się również w innych miejscach, a w szczególności w miejscach odprawy celnej.

Kontrolę jaj, transportowanych w czasie przebiegu do miejsca odprawy celnej, można przeprowadzać tylko w wypadkach wyjątkowych, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że dany transport odbywa się z pogwałceniem przepisów, regulujących wywóz jaj zagranicę; w tych wypadkach zatrzymanie jaj mogą spowodować organa nadzorcze, przewidziane w § 16 niniejszego rozporządzenia, przyczem zatrzymane jaja powinny być zbadane przez organ nadzorczy w ciągu 24 godzin od chwili zatrzymania.

§ 19. Organa nadzorcze, które zarządziły zatrzymanie transportu, zawiadamiają o tem bezzwłocznie nadawcę transportu.

§ 20. Jeżeli organ nadzorczy stwierdzi, że działalność przedsiębiorstwa nie jest zgodna z przepisami, wówczas należy sporządzić o tem protokół, na którego podstawie wojewódzka władza administracji ogólnej pociągnie winnego do odpowiedzialności karnej.

Ponadto wojewódzka władza administracji ogólnej może w takim wypadku wystąpić do Ministra Przemysłu i Handlu z wnioskiem o wykreślenie przedsiębiorstwa z rejestru przedsiębiorstw eksportowych.

§ 21. Jeżeli organ nadzorczy stwierdzi, że urządzenia przedsiębiorstwa nie odpowiadają przepisom, wówczas sporządzi o tem protokół, wyznaczając jednocześnie przedsiębiorstwu czas potrzebny do wykonania odpowiednich urządzeń i napraw.

Jeżeli w ciągu wyznaczonego terminu urządzenia lub naprawy nie będą wykonane, organ nadzorczy sporządzi o tem protokół, na którego podstawie wojewódzka władza administracji ogólnej pociągnie winnego do odpowie-

działności karnej, oraz wystąpi jednocześnie z wnioskiem do Ministra Przemysłu i Handlu o wykreślenie przedsiębiorstwa z rejestru przedsiębiorstw eksportowych.

§ 22. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 21 dni po ogłoszeniu.

Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie z dnia 13 listopada 1928 r. (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 1, poz. 5) zmienione rozporządzeniem z dnia 9 kwietnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 378) i obwieszczeniem z dnia 12 lipca 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 473).

Do jaj, nadanych do wywozu zagranicę za dokumentem przewozowym wystawionym najpóźniej w przeddzień wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy rozporządzenia z dnia 13 listopada 1928 r. (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 1, poz. 5), zmienionego rozporządzeniem z dnia 9 kwietnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 378) i obwieszczeniem z dnia 12 lipca 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz 473) *).

Poz. 504. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1931 r. w sprawie powiększenia liczby ławników sądu rozjemczego z siedzibą w Katowicach dla orzekania w sprawach bractw górniczych.

Poz. 505. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 9 lipca 1931 r. o opłatach probierczych.

Poz. 506. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 11 lipca 1931 r. o przyznaniu XI Międzynarodowym Targom Wschodnim, mającym się odbyć we Lwowie w czasie od 5 do 15 września 1931 r. włącznie, ulg w sprawie ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

Poz. 507. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 2 lipca 1931 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej.

Poz. 508. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 7 lipca 1931 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 15 stycznia 1931 r. o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnej powiatowych urzędów ziemskich.

z 25 lipca Nr. 63 Rok 1931

Poz. 509. Konwencja handlowa i nawigacyjna między Polską a Grecją, podpisana w Warszawie dnia 10 kwietnia 1930 r.

Poz. 510. Oświadczenie Rządowe z dnia 18 czerwca 1931 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych konwencji handlowej i nawigacyjnej między Polską a Grecją, podpisanej wraz z protokółem końcowym w Warszawie dn. 10 kwietnia 1930 r.

Poz. 511. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 1931 r. o rozmieszczeniu sądów grodzkich w powiecie chełmskim, w okręgu sądu okręgowego w Lublinie.

Poz. 512. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 1931 r. o rozmieszczeniu sądów grodzkich w powiecie węgrowskim, w okręgu sądu okręgowego w Siedlcach.

z 29 lipca Nr. 64 Rok 1931

Poz. 513. Umowa między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką o rybołówstwie i ochronie ryb na wodach granicznych i na wodach ich zlewisk, podpisana w Katowicach dn. 18 lutego 1928 r.

Poz. 514. Oświadczenie rządowe z dnia 12 czerwca 1931 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych umowy między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką o rybołówstwie i ochronie ryb na wodach granicznych i na wodach ich zlewisk, podpisanej w Katowicach dnia 18 lutego 1928 r.

Poz. 515. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 1931 r. o zmianie nazwy przedsiębiorstwa „Państwowa Wytwórnia Aparatów Telegraficznych i Telefonicznych w Warszawie".

Poz. 516. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Szteklin w powiecie starogardzkim, województwie pomorskiem.

Poz. 517. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1931 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Poręba w powiecie jarocińskim, województwie poznańskiem.

Poz. 518. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Ustków w powiecie krotoszyńskim, województwie poznańskiem.

Poz. 519. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1931 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Lubiaszew, w powiecie pleszewskim, województwie poznańskiem.

Poz. 520. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1931 r. w sprawie odstąpienia gminie m. st. Warszawy na cele rozbudowy miasta gruntu państwowego położonego przy Alei Szucha.

---

*) Uwaga: Załączników nieprzedrukowano.

Poz. 521. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1931 r. w sprawie odstąpienia gminie m. st. Warszawy na cele rozbudowy miasta gruntu państwowego, położonego między ulicami Rakowiecką, Łowicką i Fałata.

Poz. 522. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1931 r. w sprawie odstąpienia gminie m. st. Warszawy na cele rozbudowy miasta gruntów państwowych na Żoliborzu.

Poz. 523. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1931 r. w sprawie odstąpienia gminie m. st. Warszawy na cele rozbudowy miasta gruntu państwowego, położonego między ulicami Kozietulskiego, Niegolewskiego i Konstantego Górskiego.

Poz. 524. Rozporządzenie Ministra: Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Robót Publicznych z dnia 15 maja 1931 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 5 kwietnia 1922 r. w przedmiocie wymiarów i liczby pomieszczeń w budynkach publicznych szkół powszechnych i domach mieszkalnych dla nauczycieli.

Poz. 525. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 7 lipca 1931 r. o ulgach celnych na klipfisze suszone i makrele świeże (w lodzie).

Poz. 526. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 11 lipca 1931 r. w sprawie zmiany brzmienia artykułu 15 rozporządzenia z dnia 11 czerwca 1920 r. o taryfie celnej.

Poz. 527. Rozporządzenie Ministra: Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 12 czerwca 1931 r. rozciągające przepisy policyjno-budowlane dla gmin miejskich na niektóre osiedla gmin wiejskich na obszarze województwa wołyńskiego.

Poz. 528. Rozporządzenie Ministra: Robót Publicznych z dnia 9 maja 1931 r. o ustaleniu specjalnych wymagań od kandydatów na niższych funkcjonarjuszów państwowych w dziale drogowym i na niektóre stanowiska w dziale wodnym służby na lądzie.

Poz. 529. Rozporządzenie Ministra: Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 1931 r. o rozmieszczeniu sądów grodzkich w powiecie łunienieckim, w okręgu sądu okręgowego w Pińsku.

Poz. 530. Rozporządzenie Ministra: Skarbu z dnia 3 lipca 1931 r. w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 maja 1930 r. o stosunku służbowym pracowników Państwowego Monopolu Spirytusowego.

Poz. 531. Oświadczenie Prezesa Rady Ministrów, z dnia 16 lipca 1931 r. o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu.

Poz. 532. Oświadczenie Prezesa Rady Ministrów: z dnia 16 lipca 1931 r. o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 czerwca 1927 r. w sprawie produkcji, przywozu i używania bieli ołowianej, siarczanu ołowiu oraz innych związków ołowiu.

Poz. 533. Oświadczenie Prezesa Rady Ministrów: z dnia 16 lipca 1931 r. o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higjenie pracy.

Poz. 534. Obwieszczenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 4 lipca 1931 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 16 czerwca 1931 r. w sprawie częściowej zmiany i uzupełnienia taryfy pocztowej, telegraficznej i telefonicznej.

z 31 lipca Nr. 65 Rok 1931

Poz. 535. Konwencja Weterynaryjna między Polską a Włochami, podpisana w Rzymie dnia 22 lipca 1930 r.

Poz. 536. Oświadczenie Rządowe z dnia 24 czerwca 1931 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych konwencji weterynaryjnej między Rzecząpospolitą Polską a Królestwem Włoskiem, podpisanej wraz z protokółem końcowym w Rzymie dn. 22 lipca 1930 r.

Poz. 537. Ustawa z dnia 7 maja 1931 r. w przedmiocie wyznaczenia sądu kompetentnego do rozstrzygnięcia o ważności zaprotestowanych wyborów, przeprowadzonych do III-go Sejmu Śląskiego.

Poz. 538. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 23 lipca 1931 r. o dalszem zawieszeniu cła wywozowego od mizdry oraz odpadków i skrawków skór surowych wszelkich.

Poz. 539. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 czerwca 1931 r. o zmianie granic gmin wiejskich Puków i Dubryniów w powiecie rohatyńskim, województwie stanisławowskiem.

Poz. 540. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lipca 1931 r. o przekazaniu wojewodom i Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy uprawnień Ministra Spraw Wewnętrznych, wynikających z art. 4 ustawy z dnia 21 marca 1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych.

Na podstawie pkt. f) art. 4 ustawy z dnia 21 marca 1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 423) zarządzam co następuje:

§ 1. Uprawnienia do wydawania nakazów, przysługujące Ministrowi Spraw Wewnętrznych na podstawie pkt. f) art. 4 ustawy z dnia 21 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 423), przekazuje się wojewodom i Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 541. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 lipca 1931 r. w sprawie obowiązkowego zgłaszania zachorowań na twardziel (Rhinoscleroma).

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 25 lipca 1919 roku w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie (Dz. U. P. R. Nr. 67, poz. 402) i § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 stycznia 1924 r. w przedmiocie rozdziału kompetencji Ministra Zdrowia Publicznego (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 86) zarządzam co następuje:

§ 1. Moc obowiązującą rozporządzenia z dnia 12 lipca 1930 roku w sprawie obowiązkowego zgłaszania zachorowań na twardziel (Rhinoscleroma) (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 439), przedłużoną rozporządzeniem z dnia 21 stycznia 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 44) do dnia 31 lipca 1931 roku, przedłuża się na dalsze 6 miesięcy.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 542. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 czerwca 1931 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych w okręgu administracyjnym izby skarbowej w Łucku.

Poz. 543. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 9 lipca 1931 r. w sprawie zmiany rozporządzenia o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnej powiatowych urzędów ziemskich.

Poz. 544. Rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 11 lipca 1931 r. w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości oraz Pracy i Opieki Społecznej w sprawie zmiany taryfy opłat konsularnych.

Poz. 545. Oświadczenie Rządowe z dnia 5 czerwca 1931 r. w sprawie zgłoszenia przez Rząd Brytyjski w imieniu Kolonji i Protektoratu Gambji, Protektoratu Ouganda i Terytorjum Mandatowego Tanganajki przystąpienia do międzynarodowej konwencji o zwalczaniu handlu kobietami i dziećmi, podpisanej w Genewie, dnia 30 września 1921 r.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 16 lipca Nr. 161 Rok 1931

z 17 lipca Nr. 162 Rok 1931

z 18 lipca Nr. 163 Rok 1931

Poz. 239. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 lipca 1931 roku w sprawie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla ustalenia wynagrodzenia za prace akordowe przy pracach żniwnych na rok służbowy 1931/32 na terenie województw Poznańskiego i Pomorskiego.

z 20 lipca Nr. 164 Rok 1931

z 21 lipca Nr. 165 Rok 1931

Poz. 240. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1931 r., w sprawie utworzenia punktu przejściowego w Zaleszczykach.

z 22 lipca Nr. 166 Rok 1931

Poz. 241. Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 1202/3/31 z dnia 7 lipca 1931 roku w sprawie wzoru świadectw pochodzenia, wymaganych przy udzielaniu zniżek konwencyjnych, a wystawianych przez jugosłowiańskie urzędy celne.

z 23 lipca Nr. 167 Rok 1931

Poz 242. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 9 lipca 1931 r. w sprawie uzupełnienia wykazu środków dopuszczonych do skażenia tłuszczów przy odprawach celnych.

z 24 lipca Nr. 168 Rok 1931

Poz. 243. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 czerwca 1931 r. Nr. I. Prez. 4864/31, w sprawie wykazu szkół, w których nauka uprawnia do zwrotu opłat szkolnych w r. szk. 1931/32.

z 25 lipca Nr. 169 Rok 1931

Poz. 244. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 lipca 1931 r. w sprawie czasowego zajęcia gruntów pod plac ćwiczeń dla garnizonu Różan.

Poz. 245. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 10 lipca 1931 r. w sprawie Urzędu Celnego w Mysłowicach.

Poz. 246. Obwieszczenie Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, Ministrem Rolnictwa oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lipca 1931 r. o zmianie wykazu rafineryj, uprawnionych do sprowadzania w stanie nieskażonym: tłuszczów zestalonych oraz olejów roślinnych ciekłych.

z 27 lipca Nr. 170 Rok 1931

Poz. 247. Uchwała Rady Ministrów z dn. 23 lipca 1931 r. w sprawie zmiany statutu organizacyjnego Ministerstwa Rolnictwa.

Poz. 248. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych z dnia 20 lipca 1931 roku w sprawie letniego umundurowania szeregowych Policji Państwowej, pełniących służbę na drogach wodnych.

z 28 lipca Nr. 171 Rok 1931

Poz. 249. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 1931 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w sprawie mieszkań służbowych dla sędziów i prokuratorów oraz urzędników i funkcjonarjuszów Ministerstwa Sprawiedliwości i podległych mu urzędów.

Poz. 250. Postanowienie Ministra Reform Rolnych z dnia 29 maja 1931 r. w sprawie upoważnienia Spółdzielczego Banku Ziemskiego — spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie — do wykonywania parcelacji nieruchomości ziemskich.

z 29 lipca Nr. 172 Rok 1931

Poz. 251. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 lipca 1931 r. w sprawie wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi obwodowej w Wilnie.

z 30 lipca Nr. 173 Rok 1931

Poz. 252. Rozporządzenie Rady Ministrow z dnia 19 czerwca 1931 r. w sprawie zmian statutu przedsiębiorstwa „Państwowe Zakłady Inżynierji" w Warszawie.

Poz. 253. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 1931 r. w sprawie uchylenia statutu przedsiębiorstwa „Państwowa Wytwórnia Aparatów Telegraficznych i Telefonicznych w Warszawie" i zatwierdzenia statutu przedsiębiorstwa „Państwowe Zakłady Tele- i Radjotechniczne w Warszawie".

z 31 lipca Nr. 174 Rok 1931

Poz. 254. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 27 lipca 1931 roku o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 255. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 24 lipca 1931. r. w sprawie wydawania kart legitymacyjnych dla komiwojażerów polskich, działających na terytorjum Estonji.

III.

Przedruki z innych wydawnictw urzędowych.

Okólnik Ministra Spraw Wojskowych Nr. 1011 Pob. Org. z dnia 13 lipca 1931 r. o informowaniu interesantów w P. K. U.

W sprawie udzielania stronom informacyj przez P. K. U. zarządzam:

Informacje w zakresie spraw urzędowych, załatwianych przez P. K. U., a dostępnych dla szerszego ogółu, mogą w P. K. U. otrzymać:

a) osoby bezpośrednio zainteresowane względnie członkowie najbliższej rodziny zainteresowanej osoby (ojciec, matka, brat, siostra, żona, opiekunowie) po wylegitymowaniu się jakimkolwiek bądź dokumentem publicznym, stwierdzającym identyczność osoby oraz jej stosunek rodzinny do zainteresowanej osoby (dowód osobisty, wyciąg z ksiąg stanu cywilnego, metryka, dekret sądowy, poświadczenie urzędu państwowego, gminnego lub parafjalnego). Specjalnego pełnomocnictwa od członków najbliższej rodziny nie należy żądać;

b) adwokaci, którzy nie są członkami rodziny w rozumieniu pkt. a)—po wylegitymowaniu się pełnomocnictwem zainteresowanej osoby lub uprawnionego członka rodziny, przez tę osobę (członka rodziny) podpisanego;

c) na terenie województw: krakowskiego, lwowskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego oraz części cieszyńskiej województwa śląskiego — t. zw. agenci publiczni, którzy działają na mocy koncesji władz wojewódzkich w myśl Najwyższego Postanowienia z dnia 17 kwietnia 1833 r. L. 8732 (Zb. U. P. str. 153 z dnia 22 maja 1833 r.) — o ile nie są członkami rodziny w rozumieniu pkt. a) i po wylegitymowaniu się pełnomocnictwem zainteresowanej osoby lub uprawnionego członka rodziny, przez tę osobę (członka rodziny) podpisanego.

Pełnomocnictwa, wyszczególnione w pkt. b) i c) nie muszą być zaopatrzone w podpis legalizowany, mają jednak zawierać wyraźne upoważnienie do zasięgania określonej informacji w P. K. U.

Właściciele lub agenci innych biur porad w sprawach wojskowych nie mogą być przyjmowani w P. K. U., ani też uzyskiwać informacyj w sprawach, dotyczących osób drugich, bez względu na to czy są byłymi oficerami W. P. czy nie. Dotyczy to zarówno informacyj ustnych jak i pisemnych. W związku z powyższem unieważniam wszystkie rozkazy sprzeczne z powyższem, w szczególności rozkazy M. S. Wojsk. Dep. Piech. L. 37701/26 Pob. Og. Org., L. 4688/27 tjn. pob. org. oraz pkt. 2 i dwa ostatnie ustępy § 23 „Tymczasowej instrukcji służbowej dla P. K. U." (rozkaz M. S. Wojsk. Dep. Piech. L. 100/Pob. 26) wraz ze wszystkiemi uzupełnieniami punktu 2.

Rozkaz niniejszy polecam natychmiast podać podległym P. K. U. do wiadomości i ścisłego zastosowania się.

V.

Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

200.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 lipca 1931 r. w sprawie zmiany nazwy gminy Wola Wężykowa w powiecie łaskim, województwie łódzkiem.

Niniejszem zmieniam nazwę gminy Wola Wężykowa w powiecie łaskim, województwie łódzkiem na „SĘDZIEJOWICE".

201.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 lipca 1931 r. o utworzeniu Wydziału Śledczego przy Komendzie Powiatowej Policji Państwowej w Święcianach, województwa wileńskiego.

Na podstawie § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 7 kwietnia 1930 r. o wydziałach i urzędach śledczych (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 254) zarządzam co następuje:

§ 1.

Przy Komendzie Powiatowej Policji Państwowej w Święcianach, województwa wileńskiego zostaje utworzony Wydział Śledczy.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze obowiązuje z dniem 15 sierpnia 1931 r.

VI.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

202.

Okólnik Nr. 130

z dnia 16 lipca 1931 r.

(SS. 1 844/2) w sprawie budowy szkoły przez kilka sąsiadujących z sobą gmin.

Do

P. P. Wojewodów (z wyj. śląskiego).

Ustawa z dnia 17.II 1922 r. o budowie publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 144) w art. 2 przewiduje co następuje: — jeżeli szkoła jest przeznaczona dla ludności dwu lub więcej gmin, obowiązek budowy szkoły, oraz pomieszczeń dla nauczycieli ciąży na tej gminie, na której terytorjum znajduje się siedziba szkolna. Pozostałe gminy obowiązane są jednak pokryć przypadającą na nie część kosztów, związanych z wykonaniem tego obowiązku. Udział w wydatkach ustalają gminy zainteresowane; w razie niedojścia do porozumienia, odpowiednie władze powiatowe; jeżeli gminy należą do różnych powiatów—wojewódzkie, jeżeli należą do różnych województw — Minister Spraw Wewnętrznych.

Przepisy powyższe nie wyczerpują jednak wielu kwestyj prawnych jakie w związku z budową mogą powstać jak np. sprawy udziału zainteresowanych gmin w zarządzie budowy, sprawy własności wybudowanych gmachów i t. d. w związku z czem w praktyce powstają oraz

mogą powstawać na tem tle różne nieporozumienia.

Z powyższych względów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o pouczenie gmin, by w wypadkach, jakie przewiduje art. 2 cytowanej na wstępie ustawy właściwe gminy tworzyły w tym celu związki międzykomunalne, celem zabezpieczenia wszystkim zainteresowanym gminom przy budowie praw, odpowiadających wkładom tych gmin.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Panów Wojewodów o ostrzeżenie gmin, iż, w wypadku nieutworzenia przy budowie przez kilka zainteresowanych gmin związku międzykomunalnego, mieć będą w praktyce w omawianej sprawie zastosowanie i przepisy cyt. art. 2 z których nie wynikają żadne uprawnienia przy budowie (ustalanie kosztorysu, budżetu i t. d.) dla gmin, na terenie których nie znajduje się nowobudowany budynek szkolny, a tylko obowiązek j. np. płacenia części kosztów budowy.

203.

Okólnik Nr. 131

z dnia 16 lipca 1931 r.

(SS. 501/4) o odciskach pieczęci i stwierdzaniu tożsamości podpisu odbiorców przesyłek na oddawczych dokumentach pocztowych.

Do

P. P. Wojewodów (z wyj. śląskiego) i Komisarza Rządu m st. Warszawy.

Doszło do wiadomości Min. Spraw Wewnętrznych, że naczelnicy (wójtowie i sołtysi) gmin, tudzież sołtysi gromad wiejskich stwierdzają na oddawczych dokumentach pocztowych zbyt pobieżnie tożsamość oraz podpisy odbiorców przesyłek pocztowych, nie starając się dokładnie ustalić autentyczność osób, co w rezultacie prowadzi do licznych nadużyć i strat zarządu pocztowego jak i zainteresowanych osób.

Winą tego stanu rzeczy jest niewątpliwie brak uświadomienia ze strony organów gminnych o skutkach umieszczania pieczęci urzędowej na dokumentach publicznych jakiemi są dokumenty pocztowe.

Wobec powyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, iż wymieniony obowiązek władz i urzędów samorządowych wynika jedynie pośrednio z art. 33 ustawy z dn. 3.VI 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 584), który postanawia, że państwowe cywilne i wojskowe jako też samorządowe władze i urzędy mają obowiązek udzielenia pomocy w wykonywaniu czynności urzędowych, pozostających w związku z utrzymaniem ruchu pocztowego, telegraficznego i telefonicznego.

W związku z powyższem wyjaśnieniem zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu):

1) pouczyć podległe mu władze i urzędy samorządowe, aby w dobrze zrozumiałym interesie swych członków gminy załatwiali jak najdokładniej omawiane wyżej czynności;

2) wydać polecenie aby wszyscy naczelnicy gmin (wójtowie, sołtysi w woj. poznańskiem i pomorskiem) oraz sołtysi gromad wiejskich przedłożyli właściwym urzędom i agencjom pocztowym odbitki swej pieczęci, oraz aby dawali tymże urzędom wzory swych podpisów.

Posiadając powyższe dane urzędy i agencje pocztowe mogą badać w każdym wypadku wydawania przesyłek pocztowych, czy odcisk pieczęci, tudzież podpis umieszczony na oddawczych dokumentach pocztowych jest zgodny z posiadanemi przez urząd (agencję) pocztowy wzorami.

204.

Okólnik Nr. 132

z dnia 16 lipca 1931 r.

(SS. 2821) w sprawie wykonywania pomiarów przez związki komunalne.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego).

Na podstawie sprawozdań organów II instancji Ministerstwa Robót Publicznych okazuje się, że niektóre samorządy miejskie lub powiatowe przystąpiły samorzutnie do wykonania pomiarów celem sporządzenia planów sytuacyjnych i wysokościowych we własnym zakresie przez zorganizowanie przy samorządzie biura pomiarów. Inicjatywę tę należałoby przyjąć bardzo życzliwie, gdyby nie pewne wady, jakie się okazały przy organizowaniu tych biur przez samorządy. Kierownikami tych pomiarowych biur przy samorządach ustanowiono osoby, które bądź nie posiadają żadnych, bądź tylko bardzo skąpe kwalifikacje wymagane od kierowników takich biur. Ustawa o mierniczych przysięgłych z dnia 15 lipca 1925 (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 682) normująca sprawę wykonywania zawodu mierniczego w interesie publicznym określa szczegółowo jakich kwalifikacyj należy żądać od kandydatów, którzy chcą mieć prawo wykonywania w interesie publicznym pomiarów na terenie Państwa.

Opierając się przeto na tej ustawie oraz dążąc do uchronienia samorządów od nieuniknionych dla nich strat, jakie muszą wyniknąć z prowadzenia pomiarów przez osoby do tego nieukwalifikowane, Ministerstwo Spraw

Wewnętrznych prosi P. P. Wojewodów o zalecenie związkom komunalnym by obsadzały stanowiska kierownicze w dziale pomiarów gruntowych takiemi osobami, które posiadają uprawnienia przewidziane cytowaną wyżej ustawą o mierniczych przysięgłych.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę na sprawę pomiarów terenów podmiejskich. Miasta wskutek obowiązku wynikającego z prawa budowlanego, przystępują do wykonania pomiarów i planów sytuacyjnych celem sporządzenia planów zabudowania, przyłączyć się mających terenów.

Także i niektóre gminy lub spółki prywatne przygotowują projekty parcelacyjne obszarów sąsiednich wsi dla celów budowlanych, projekty przyłączenia pewnych miejscowości do miast sąsiednich i w tym celu wykonują pomiary. Chcąc zmniejszyć koszta związane z pomiarami częstokroć zawierają one umowy bądź z osobami nieposiadającemi odpowiednie kwalifikacje bądź też obniżają dokładność pomiaru w ten sposób, iż operaty nie nadają się do właściwego celu.

Wskutek tego często samorządy narażone są na straty wynikłe z niefachowości lub niesumienności osób, które się wykonania pomiarów podjęły. Aby tym wypadkom zapobiec należy zalecić samorządom: 1) aby wszelkie umowy z mierniczymi przysięgłymi na wykonanie pomiarów dla celów sporządzenia planów sytuacyjnych były przed wprowadzeniem w życie posyłane do wglądu i opinji P. Wojewody (Dyrekcji Robót Publicznych) oraz 2) aby pomiary wykonywane przez mierniczych przysięgłych dla samorządów na podstawie umowy były pod względem technicznym kontrolowane przez organa kontrolne techniczne wojew. władz administracji ogólnej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, iż uregulowanie spraw wyżej poruszonych leży w interesie sprawności gospodarki finansowej i administracyjnej samorządów.

205.

Okólnik Nr. 133

z dnia 16 lipca 1931 r.

(SS. 1267/1) w sprawie zatwierdzenia uchwał związków komunalnych o przystępowaniu do stowarzyszeń, względnie związków o charakterze prywatno-prawnym.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego)

W związku z podniesionemi przez jednego z PP. Wojewodów wątpliwościami na tle postanowień § 52 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 22 lipca 1929 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Sprawiedliwości, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa, Przemysłu i Handlu, Komunikacji, Robót Publicznych oraz Pracy i Opieki Społecznej w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o związkach międzykomunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 60 poz. 469) — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, co następuje:

1) władzami nadzorczemi, powołanemi do zatwierdzania uchwał związków komunalnych o utworzeniu stowarzyszeń, względnie związków o charakterze prywatno-prawnym lub o przystąpieniu do podobnych stowarzyszeń względnie związków, są władze, przewidziane w odnośnych ustawach ustrojowych. O ile właściwą władzą nadzorczą jest Wojewoda, to wspomniane zatwierdzenie następuje przy współudziale z głosem stanowczym Wydziału Wojewódzkiego — stosownie do postanowienia art. 55 p. 1, wzgl. p. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 19.I 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86).;

2) związki komunalne mogą w zasadzie przystępować do wszelkich stowarzyszeń, wzgl. związków o charakterze prywatno-prawnym, o ile tylko nie stoją temu na przeszkodzie przepisy powszechnych ustaw cywilnych, ustaw handlowych, ustaw o stowarzyszeniach oraz ustaw o spółdzielniach;

3) nabycie udziałów spółdzielni jest równoznaczne z pojęciem przystąpienia do stowarzyszenia, wzgl. związku o charakterze prywatno-prawnym i uchwała związku komunalnego w tym przedmiocie wymaga zatwierdzenia władzy nadzorczej;

4) Związki komunalne z reguły powinny przystępować tylko do takich stowarzyszeń, wzgl. związków o charakterze prywatno-prawnym, których działalność zmierzać będzie do bezpośredniego realizowania zadań, spoczywających na związkach komunalnych. Udział zaś w tego rodzaju stowarzyszeniach, wzgl. związkach nie podpada pod pojęcie lokaty kapitału w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 141) — wobec postanowienia art. 1, ustęp drugi, tego rozporządzenia.

206.

Okólnik Nr. 134

z dnia 16 lipca 1931 r.

(SS. 1124/1) w sprawie uchwał rad miejskich o zaciąganiu pożyczek.

Do

P. P. Wojewodów: w Warszawie, Łodzi, Lublinie, Kielcach, Białymstoku.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zauważyło, że w niektórych miastach ustaliła się prak-

tyka odbywania w jednym i tym samym dniu 2-ch kolejnych posiedzeń rady miejskiej, wymaganych art. 33, ustęp drugi, dekretu o samorządzie miejskim z dnia 4 lutego 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 13, poz. 140), w celu powzięcia uchwał o zaciągnięciu pożyczki.

Praktykę tego rodzaju należy uznać za sprzeczną z intencją ustawodawcy, jaka wynika z powyższego dekretu przy ściślejszej analizie jego postanowień miarodajnych dla omawianej kwestji.

Sprawy, przekazane dekretem z dnia 4 lutego 1919 r. kompetencji rad miejskich, w zależności od ilości warunków, których spełnienie ma decydujące znaczenie dla ważności odnośnych uchwał, możnaby podzielić na kilka kategoryj.

Kategorję spraw, przy załatwianiu których ważność uchwał rad miejskich dekret z dn. 4 lutego 1919 r. uzależnił od spełnienia największej ilości warunków, stanowią sprawy pożyczek, zaciąganych przez gminy miejskie. Warunkami temi są:

1) kwalifikowane quorum na posiedzeniu rady miejskiej (art. 33, ust. 1);

2) kwalifikowana większość głosów (art. 34);

3) powzięcie uchwał na 2-ch kolejnych posiedzeniach rady miejskiej (art. 33, ust. 2);

4) zatwierdzenie uchwał przez władzę nadzorczą (art. 38 w związku z art. 21, p. 2, dekretu, których to artykułów postanowienia zastąpione następnie zostały przez przepis art. 33 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747, — zmieniający w pewnej mierze niniejszy warunek).

Z ilości wymienionych warunków, jak i rodzaju tych warunków jasno przebija intencja ustawodawcy, aby sprawy pożyczek ze względu na ich znaczenie i skutki dla gmin były decydowane po należytem i wszechstronnem rozważeniu oraz przy udziale możliwie wszystkich członków rady miejskiej. Wyrazem tej intencji jest przedewszystkiem ustanowienie warunku, wynoszenia uchwał o zaciągnięciu pożyczki na 2-ch kolejnych posiedzeniach rady miejskiej.

Odbycie 2-ch kolejnych posiedzeń rady miejskiej w jednym i tym samym dniu nie czyni zadość wymienionej wyżej intencji ustawodawcy, gdyż brak odpowiedniego dystansu czasu pomiędzy posiedzeniami nie pozwala członkom rady na głębsze zastanowienie się nad sprawą zaciągnięcia pożyczki przed powzięciem 2-ej uchwały, jako też w znacznej mierze uniemożliwia decydowanie o sprawie pożyczki tym wszystkim członkom rady, którzy z powodów przemijających nie mogli wziąć udziału w 1-szem posiedzeniu rady.

Z uwagi na powyższe należy przyjść do przekonania, że 2 kolejne posiedzenia rady miejskiej, zwoływane zgodnie z art. 33, ustęp drugi, dekretu o samorządzie miejskim i w celu powzięcia uchwał o zaciągnięciu pożyczki, winien dzielić co najmniej czas 1-go dnia.

Odnośnie do warunków, dotyczących uchwał rad miejskich o zaciąganiu pożyczek, a wymienionych wyżej pod 1) i 2)—Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przy sposobności jednocześnie zaznacza:

1) że quorum, stanowiące 2/3 członków rady miejskiej, należy obliczać od ustawowego składu rady (patrz okólnik Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 151 z dn. 9 listopada 1921 r., Dz. Urz. Min. Spr. Wewnętrznych Nr. 2 z 1922 r. poz. 34), oraz 2) że ułamki, mogące powstawać przy obliczaniu quorum, jak i kwalifikowanej większości (2/3) głosów, bez względu na ich wysokość winny być podnoszone do jednostki.

W związku z niniejszemi wyjaśnieniami Pan Wojewoda ze swej strony zechce wydać dalsze stosowne zarządzenia.

207.

Okólnik Nr. 135

z dnia 18 lipca 1931 r.

(OL. 2852/2) w sprawie zastępstwa starosty.

Do

P. P. Wojewodów (prócz śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W ostatnich czasach zdarzyły się wypadki w niektórych starostwach, że w czasie zaburzeń publicznych nie było w starostwie starosty, ani też jego zastępcy; żaden zaś z pozostałych urzędników starostwa nie czuł się upoważniony do wydania potrzebnych zarządzeń w kierunku utrzymania porządku i spokoju publicznego, oraz zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, skutkiem czego mogły mieć miejsce ubolewania godne wypadki gwałtów publicznych.

Z powyższego wynika, że obowiązujące w tych wypadkach co do zastępstwa starosty — przepisy § 30 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 30.VI 1930 roku w sprawie wewn. organizacji starostw (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 464) nie są dostatecznie znane i przestrzegane—w szczególności, że nie wszyscy P.P. Wojewodowie wydali przewidziane w tymże § 30 zarządzenia, rozstrzygające o pierwszeństwie urzędników poszczególnych starostw do doraźnego lub czasowego zastępstwa starosty.

W związku z tem zarządzam co następuje:

W razie niemożności pełnienia przez starostę obowiązków służbowych, albo jego urlopu, zastępca starosty zasadniczo nie może wydalać się z obrębu miasta powiatowego. W wypadkach koniecznej potrzeby wydalenia się poza teren miejsca urzędowania, winien zastępca — o ile

na to czas zezwala — powiadomić o tem właściwego Pana Wojewodę.

Na czas nieobecności zastępcy starosty — zastępstwo przechodzi w myśl powołanego zwyż § 30 na referenta administracyjno-prawnego, ewentualnie innego z referentów z działu administracji spraw wewnętrznych według pierwszeństwa, ustalonego przez P.P. Wojewodów, względnie Starostów.

W związku z tem zechcą P.P. Wojewodowie — o ile to dotychczas jeszcze nie nastąpiło, — wydać odpowiednie zarządzenia, któreby regulowały sprawę pierwszeństwa urzędników poszczególnych starostw do doraźnego lub czasowego zastępstwa starostów, lub też zechcą Panowie upoważnić do tego starostów, polecając sobie przedłożyć spis tych urzędników-zastępców do wiadomości.

W każdym razie należy przyjąć za zasadę bezwzględnie obowiązującą, że na wypadek nieobecności starosty i jego zastępcy w obrębie miejsca urzędowania musi się znajdować w starostwie chociaż jeden z urzędników, uprawnionych do kolejnego zastępstwa starosty, aby urząd nie pozostawał bez odpowiedzialnego kierownika.

208.

Okólnik Nr. 136

z dnia 18 lipca 1931 r.

(AC. 13018/2) o rejestracji urodzin i zgonów obywateli łotewskich w Polsce — wykonanie umowy konsularnej.

Do

P. P. Wojewodów i P. Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W wykonaniu art. X umowy konsularnej polsko-łotewskiej z dnia 3 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5, z r. 1926 poz. 26), zastrzegającego konsulom i agentom konsularnym układających się stron prawo sporządzenia aktów urodzenia i zejścia własnych obywateli, bez uszczerbku dla normalnej rejestracji przewidzianej ustawodawstwem krajowem — rząd łotewski upoważnił do prowadzenia omawianej rejestracji na obszarze Rzeczypospolitej nast. swoje placówki:

1) Poselstwo w Warszawie, 2) Konsulat w Wilnie, wreszcie 3) Konsulat w Łodzi.

Właściwością poselstwa w Warszawie objęte będą wszystkie obszary, dla których wymienione wyżej placówki konsularne nie byłyby terytorjalnie kompetentne.

W tym stanie rzeczy Ministerstwo prosi Pana Wojewodę (P. Komisarza Rządu) o wydanie właściwych zarządzeń, któreby w należyty sposób zapewniały notyfikację wyszczególnionym urzędom łotewskim każdego faktu urodzenia, bądź śmierci obywatela łotewskiego, jakiby nastąpił na podległym Panu Wojewodzie (Panu Komisarzowi Rządu) obszarze.

Każdy poszczególny akt notyfikacji zawierać winien następujące dane:

I. *Przy rejestracji urodzin.*

1) Nr. kol. oraz datę właściwego wpisu, 2) imię i nazwisko noworodka, 3) płeć, 4) godzinę, dzień, miesiąc i rok urodzenia, 4) miejsce urodzin, 5) nazwisko, imię, wiek ojca oraz nazwisko panieńskie matki, 6) ich zawód, miejsce wykonywania go oraz stanowisko w zawodzie, 7) narodowość, 8) wyznanie, 9) miejsce zamieszkania, 10) obywatelstwo, 11) imię, nazwisko i miejsce zamieszkania zgłaszającego urodzenie oraz stosunek jego do noworodka, wreszcie 12) uwagi określające, czy dziecko urodziło się żywe, czy martwe.

II. *Przy rejestracji zgonów.*

1) Numer kolejny i data wpisu, 2) imię i nazwisko zmarłego, 3) płeć, 4) nazwisko i imiona rodziców wraz z nazwiskiem panieńskiem matki, 5) godzinę, dzień, miesiąc i rok zgonu, 6) miejsce zgonu, 7) dzień, miesiąc i rok urodzenia, 8) miejsce zamieszkania zmarłego, 9) stan rodzinny, 10) zawód, miejsce wykonywania i stanowisko w zawodzie, 11) przyczynę zgonu, 12) narodowość) 13) wyznanie, 14) obywatelstwo, 15) imię i nazwisko i miejsce zamieszkania meldującego oraz stosunek jego do zmarłęgo, 16) ewent. uwagi.

209.

Okólnik Nr. 137

z dnia 22 lipca 1931 r.

(OB. 5040) o ustaniu obowiązku uiszczania 5% opłaty emerytalnej.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Naczelnika Urzędu spraw mniejszości w Katowicach.

W związku z zapytaniem jednego z urzędów wojewódzkich Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia, co następuje:

W myśl art. 7 ust. 1, zdanie ostatnie, ustawy emerytalnej z 11.XII. 1923 r. w brzmieniu noweli z 18.III. 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 380), obowiązek uiszczania opłat emerytalnych ustaje, gdy funkcjonarjusz państwowy uiścił już *do Skarbu Państwa Polskiego* opłaty emerytalne lub składki ubezpieczeniowe co naj-

mniej za 35 lat, policzalnych do wysługi emerytalnej. Z przepisu tego niewątpliwie wynika, że jeżeli funkcjonarjusz państwowy, pozostający w czynnej służbie, nabył prawo do pełnej wysługi emerytalnej za 35 lat, jednakże do Skarbu Państwa uiścił opłaty emerytalne lub składki ubezpieczeniowe za okres krótszy (np. z tego powodu, że część zaliczalnej do emerytury służby przypada na służbę zaborczą, która podlega doliczeniu bez obowiązku wnoszenia jakichkolwiek opłat do Skarbu Państwa), w takim razie obowiązek uiszczania opłaty emerytalnej nie ustaje pomimo uzyskania prawa do pełnej emerytury. Okoliczność, że za pewne okresy służby funkcjonarjusz uiszczał składki do skarbu państwa zaborczego—nie ma znaczenia, a to wobec zupełnie wyraźnego przepisu zawartego w ustępie pierwszym art. 7-ego obowiązującej ustawy emerytalnej.

210.

Okólnik Nr. 138

z dnia 24 lipca 1931 r.

(AC. 12046/1) o odstawianiu do Warszawy cudzoziemców, nie posiadających środków na podróż.

Do

P. P. Wojewodów.

Pan Komisarz Rządu m. st. Warszawy zawiadomił Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, że poszczególne powiatowe władze administracji ogólnej, a nawet posterunki Policji Państwowej odstawiają do Warszawy zatrzymanych cudzoziemców, nie posiadających środków na podróż z prośbą o wyjednanie im we właściwych konsulatach zapomóg na dalszą drogę oraz o zwrot kosztów odstawienia do Warszawy.

Ponieważ starania we właściwych obcych konsulatach o przyznanie zatrzymanym zapomóg na dalszą podróż mogą podejmować na własną rękę wszystkie władze administracji ogólnej, a Pan Komisarz Rządu m. st. Warszawy nie ma w tym kierunku żadnych specjalnych uprawnień ani prerogatyw i nie jest właściwy do załatwiania takich spraw za inne władze, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. P. Wojewodów o wydanie zarządzenia podległym sobie władzom admin. ogólnej, tudzież organom Policji Państwowej, aby zaprzestały odstawiania zatrzymanych do Warszawy i o polecenie, im ażeby o niezbędne zapomogi zwracali się bezpośrednio do najbliższych właściwych konsulów obcych. Gdy dany konsul zgodzi się na udzielenie zapomogi zatrzymanemu, dopiero wówczas można zarządzić odstawienie go do tego konsula po pieniądze. Oczywiście sprawa kosztów odstawienia do miasta, gdzie ma siedzibę konsul, który zgodził się przyznać zatrzymanemu zapomogę, winna być uprzednio również z tym konsulem omówiona, władze winny bowiem dążyć do tego, aby koszta te pokrywał również obcy konsul z tytułu opieki konsularnej, jaką obowiązany jest sprawować nad współobywatelami.

Ministerstwo nadmienia, że organa Policji Państwowej winny korespondować z obcemi konsulatami za pośrednictwem właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej.

Żądanie władzy, która zarządziła odstawienie, zwrotu kosztów odstawiania od innych władz admin. ogólnej wogóle, a od P. Komisarza Rządu m. st. Warszawy w szczególności jest pozbawione jakiegokolwiek tytułu prawnego i dlatego winno ustać.

Przy korespondowaniu z obcymi konsulami należy przestrzegać postanowień okólnika Nr. 66 cz. II z dn. 25.IV 1931 r.

211.

Okólnik Nr. 139

z dnia 24 lipca 1931 r.

(OB. 4449/3) w sprawie kosztów badania lekarskiego.

Do

P.P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy, Naczelnika Urzędu spraw mniejszości w Katowicach.

Wobec wątpliwości, jakie wynikły co do przyznawania zwrotu kosztów badania lekarskiego funkcjonarjuszów państwowych, przenoszonych w stan spoczynku lub ze stanu tego powoływanych z powrotem do służby czynnej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zgodnie z wyjaśnieniem Ministerstwa Skarbu oznajmia, co następuje:

W wypadkach, gdy chodzi o funkcjonarjuszów lub emerytów, którzy w celu poddania się badaniu lekarskiemu zmuszeni są odbyć podróż z miejscowości, w której zamieszkują, do miejscowości urzędowania lekarza rządowego, względnie komisji lekarskiej I lub II instancji, a którzy badaniu temu poddawani są nie na skutek prośby lub odwołania, lecz na zarządzenie władzy z urzędu, odbyta podróż ma charakter podróży służbowej i wobec tego funkcjonarjusze ci lub emeryci powinni otrzymywać zwrot kosztów podróży i diet w myśl odnośnych przepisów o kosztach podróży służbowych i diet funkcjonarjuszów państwowych.

Natomiast, gdy chodzi o funkcjonarjuszów lub emerytów, którzy badaniu lekarskiemu są poddawani przez władze na skutek ich własnej prośby albo odwołania, można uznać odbytą podróż za podróż służbową, uprawniającą do żądania zwrotu kosztów podróży i diet, pod tym tylko warunkiem, jeżeli badanie lekarza rządowego,

względnie komisji lekarskiej I lub II instancji, wykazało słuszność prośby lub odwołania.

Co się tyczy wypadków, w których komisja lekarska stawia wniosek, aby władza przełożona skierowała funkcjonarjusza państwowego lub emeryta do szpitala lub kliniki celem przeprowadzenia dokładnego badania lub obserwacji danej osoby przed wydaniem przez komisję decydującego orzeczenia, koszty pobytu i badania danej osoby w szpitalu lub klinice powinny być pokryte w całości przez Skarb Państwa w myśl § 13 ustęp ostatni rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 30 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 302).

Wreszcie co się tyczy zarachowania wydatków, o których wyżej mowa, to z budżetu Ministerstwa Skarbu (z kredytu otwieranego do dyspozycji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych — Departament Służby Zdrowia) podlegają pokryciu koszty podróży i diety członków komisyj lekarskich, nie będących funkcjonarjuszami państwowymi, oraz koszty pobytu i obserwacji w szpitalu lub klinice.

Diety zaś i koszty podróży funkcjonarjuszów lub emerytów, którzy mają być poddani badaniu, wreszcie diety i koszty podróży przedsiębranych w celu uczestniczenia w posiedzeniach komisji przez członków, będących funkcjonarjuszami danej władzy, pokrywane być mają przez odnośne władze z własnych kredytów na podróże służbowe.

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania, uchylając równocześnie okólnik swój Nr. 10 z 22 stycznia 1924 r. (Zb. Zarz. str. 1144) w tejże sprawie.

212.

Okólnik Nr. 140

z dnia 29 lipca 1931 r.

(SF. 4084/33) w sprawie samoistnego podatku wyrównawczego dla gmin wiejskich.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego).

W myśl art. 4 ustawy z dnia 20 marca 1931 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 172) podatek ten pobierany ma być na podstawie statutu, uchwalonego przez poszczególne gminy i zatwierdzonego przez władzę nadzorczą.

Celem ujednostajnienia formy i treści tych statutów, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła wzorowy statut o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich; zechce Pan Wojewoda podać go do wiadomości zarządom gmin wiejskich na podległym Panu obszarze — ewent. w drodze opublikowania w Dzienniku Wojewódzkim.

Tylko dla województw środkowych i wschodnich.

Przy sposobności Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia, iż w najbliższym czasie ogłoszone zostanie w Dzienniku Ustaw rozporządzenie wykonawcze do ustawy o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich. Rozporządzenie to przewiduje m. i. utworzenie specjalnej komisji dla przeprowadzenia klasyfikacji gruntów niepaństwowych, wolnych od państwowego podatku gruntowego, a to celem uzyskania podstawy do obliczenia idealnego zasadniczego podatku gruntowego od tych gruntów. Komisja składa się z wójta lub jego zastępcy, jednego radnego i jednego przedstawiciela instytucji, do której należą grunty, podlegające klasyfikacji. Uchwały komisji zapadają większością głosów, przeciw uchwale większości komisji pozostały jej członek może wnieść sprzeciw do wydziału powiatowego, który go rozstrzyga ostatecznie.

W związku z powyższem zechce Pan Wojewoda zalecić przewodniczącym wydziałów powiatowych na obszarze powierzonego Panu Województwa, aby przed przekazywaniem tego rodzaju sprzeciwów do rozstrzygnięcia wydziałom powiatowym zasięgali co do nich opinji naczelnika właściwego urzędu skarbowego podatków i opłat skarbowych i dążyli do uzgodnienia tej opinji z własnem stanowiskiem w odnośnych sprawach.

Wzór
dla województw centralnych i wschodnich.

STATUT

o samoistnym podatku wyrównawczym.

Na podstawie ustawy z dnia 20 marca 1931 roku o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 172) wprowadza się na rzecz gminy . . . . samoistny podatek wyrównawczy na rok budżetowy . . . .

§ 1.

Podatek wyrównawczy pobrany zostanie na pokrycie deficytu w budżecie zwyczajnym gminy w ogólnej sumie . . . . złotych — (ewentualny dodatek specjalnie w bieżącym roku budżetowym — oraz na wykończenie — zabezpieczenie — inwestycyj, rozpoczętych przed dniem 1 kwietnia 1931 r. w sumie . . . . złotych).

§ 2.

Podatek wyrównawczy obciąża zarówno podlegające podatkowi państwowemu: grunty,

budynki oraz przemysł i handel, jako też wolne od podatku państwowego grunty państwowe, grunty fundacyjne, grunty instytucyj o charakterze opieki społecznej oraz grunty duchowne i klasztorne z wyjątkiem wszakże należących do kościoła katolickiego gruntów duchownych i klasztornych, których dochody są przeznaczone na cele kultu religijnego i nie przyczyniają się do dochodów osobistych beneficjarjuszów (art. XV konkordatu).

§ 3.

Do uiszczenia podatku wyrównawczego obowiązani są właściciele względnie posiadacze gruntów, budynków oraz przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, podlegających podatkowi państwowemu; do uiszczenia podatku wyrównawczego, przypadającego na grunty, wolne od podatku państwowego, obowiązani są: odnośnie do gruntów państwowych — Skarb Państwa lub dzierżawcy tych gruntów, odnośnie zaś do innych gruntów, wolnych od podatku państwowego — instytucje, do których grunty te należą, lub też dzierżawcy względnie inni posiadacze (użytkownicy) tych gruntów.

§ 4.

Ogólna suma podatku wyrównawczego, oznaczona w § 1, podlega podziałowi pomiędzy poszczególnych płatników tego podatku w stosunku do przypadających na każdego z nich podatków z tych objektów, które w myśl § 2 stanowią podstawę wymiaru podatku wyrównawczego, przyczem za podstawę wymiaru tegoż podatku przyjmuje się: w stosunku do płatników państwowego podatku gruntowego — należny od nich zasadniczy podatek gruntowy, t.j. państwowy podatek gruntowy obliczony bez dodatku progresywnego, przewidzianego w art. 2 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505) i bez ulg, przewidzianych w art. 3 tejże ustawy (degresji), jednak z uwzględnieniem podwyżki wprowadzonej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 339); w stosunku do płatników państwowego podatku budynkowego — podatek, przypadający według rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 523) i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 292), uzupełnionego ustawą z dnia 30 grudnia 1929 r. (Dz. U. R. R. Nr. 2 z r. 1930, poz. 6); w stosunku do płatników państwowego podatku od przemysłu i handlu — ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych (ustawa z dnia 15 lipca 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550).

Podstawę wymiaru podatku wyrównawczego od określonych w § 2 gruntów, wolnych od podatku państwowego, stanowi idealny zasadniczy podatek gruntowy, t. j. taki zasadniczy podatek państwowy, jakiby te grunty opłacały, gdyby były gruntami prywatnemi.

§ 5.

Ustalenia idealnego zasadniczego podatku od gruntów, wolnych od podatku państwowego, dokonywa się na podstawie klasyfikacji tych gruntów.

Klasyfikację gruntów państwowych przeprowadza powiatowa komisja klasyfikacyjna w myśl rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7 z r. 1931, poz. 38).

Klasyfikację innych gruntów, wolnych od podatku państwowego, przeprowadza gminna komisja klasyfikacyjna, powołana w tym celu na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 czerwca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. . . . . , poz. . . .).

§ 6.

Podział ogólnej sumy podatku wyrównawczego oznaczonego w § 1 pomiędzy poszczególnych płatników przeprowadza się w ten sposób, że iloraz, otrzymany z podzielenia tejże ogólnej sumy przez sumę podatków, wymienionych w § 4, przypadających na wszystkich płatników, mnoży się przez sumę tychże podatków, przypadającą na każdego z tych płatników.

§ 7.

Podatek wyrównawczy pobierany będzie w równych ratach półrocznych, odpowiadających terminom płatności podatku gruntowego.

§ 8.

O wymierzonym podatku każdy indywidualny płatnik zostanie zawiadomiony nakazem płatniczym.

§ 9.

Odwołania w sprawach wymiaru podatku wyrównawczego wnosić należy w terminie i trybie, przewidzianym w art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 10.

Nieuiszczony w terminie podatek ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych, odsetek i kar za zwłokę według postanowień ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721) zmienionej częściowo rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401).

§ 11.

Wykroczenia przeciwko przepisom o wymiarze i poborze podatku wyrównawczego podlegają karze do wysokości 345,9 złotych, o ile wykroczenie nie jest karalne na zasadzie art. art. 62—66 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 12.

Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą i ogłoszeniu przez Urząd gminy..............................(wskazać sposób ogłoszenia, w danej miejscowości przyjęty).

Wzór
dla województw zachodnich.

STATUT
o samoistnym podatku wyrównawczym.

Na podstawie ustawy z dnia 20 marca 1931 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 172) wprowadza się na rzecz gminy . . . . samoistny podatek wyrównawczy na rok budżetowy . . . .

§ 1.

Podatek wyrównawczy pobrany zostanie na pokrycie deficytu w budżecie zwyczajnym gminy w ogólnej sumie . . . . złotych.

§ 2.

Podatek wyrównawczy obciąża zarówno podlegające opodatkowaniu na rzecz Państwa: grunty, budynki oraz przemysł i handel, jako też wolne od państwowego dodatku do podatku gruntowego grunty państwowe, grunty fundacyjne, grunty instytucyj o charakterze opieki społecznej oraz grunty duchowne i klasztorne z wyjątkiem wszakże należących do kościoła katolickiego gruntów duchownych i klasztornych, których dochody przeznaczone są na cele kultu religijnego i nie przyczyniają się do dochodów osobistych beneficjarjuszów (art. XV konkordatu).

§ 3.

Do uiszczenia podatku wyrównawczego obowiązani są właściciele względnie posiadacze (dzierżawcy, użytkownicy) gruntów, budynków oraz przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych; do uiszczenia podatku wyrównawczego, przypadającego na grunty wolne od podatku państwowego, obowiązani są: odnośnie do gruntów państwowych — Skarb Państwa lub dzierżawcy tych gruntów, odnośnie zaś do innych gruntów, wolnych od podatku państwowego — instytucje do których grunty te należą, lub też posiadacze (dzierżawcy, użytkownicy) tych gruntów.

§ 4.

Ogólna suma podatku wyrównawczego, oznaczona w § 1, podlega podziałowi pomiędzy poszczególnych płatników tego podatku w stosunku do przypadających na każdego z nich podatków z tych objektów podatkowych, które w myśl § 2 stanowią podstawę wymiaru tegoż podatku wyrównawczego, przyczem za podstawę wymiaru tegoż podatku przyjmuje się w stosunku do płatników państwowego dodatku do podatku gruntowego — należny od nich zasadniczy dodatek państwowy do podatku gruntowego, t. j. państwowy dodatek do podatku gruntowego, obliczony bez dodatku progresywnego, przewidzianego w art. 2 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505) i bez ulg przewidzianych w art. 3 tejże ustawy (degresji), jednak z uwzględnieniem podwyżki, wprowadzonej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 339), w stosunku do płatników państwowego podatku budynkowego—podatek przypadający według rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 523) i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz 292), uzupełnionego ustawą z dnia 30 grudnia 1929 r. (Dz. U. R. P. z r. 1930 Nr. 2, poz. 6); w stosunku do płatników państwowego podatku od przemysłu i handlu — ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych (ustawa z dnia 15 lipca 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550).

Podstawę wymiaru podatku wyrównawczego od określonych w § 2 gruntów, wolnych od państwowego dodatku do podatku gruntowego, stanowi idealny zasadniczy dodatek państwowy do podatku gruntowego t. j. taki zasadniczy dodatek państwowy do podatku gruntowego, jakiby te grunty opłacały, gdyby były gruntami prywatnemi.

§ 5.

Podział ogólnej sumy podatku wyrównawczego, oznaczonego w § 1 pomiędzy poszczególnych płatników przeprowadza się w ten sposób, że iloraz, otrzymany z podzielenia tejże ogólnej sumy przez sumę podatków, wymienionych w § 4, przypadających na wszystkich płatników, mnoży się przez sumę tychże podatków, przypadającą na każdego z tych płatników.

§ 6.

Podatek wyrównawczy pobierany będzie w równych ratach półrocznych, odpowiadających terminom płatności podatku gruntowego.

§ 7.

O wymierzonym podatku każdy indywidualny płatnik zostanie zawiadomiony nakazem płatniczym.

§ 8.

Odwołania w sprawach wymiaru podatku wyrównawczego wnosi się w terminie i trybie

przewidzianym w § 69 i nast. ustawy o daninach komunalnych z dn. 14.VII 1893 r.

§ 9.

Nieuiszczony w terminie podatek ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych, odsetek i kar za zwłokę według postanowień ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721), zmienionej częściowo rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401)

§ 10.

Wykroczenia przeciwko przepisom o wymiarze i poborze podatku wyrównawczego podlegają karze do wysokości 345,9 złotych, o ile wykroczenie nie jest karalne na zasadzie art. art. 62—66 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 11.

Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą i ogłoszeniu przez Urząd gminy . . . . . . (wskazać sposób ogłoszenia, w danej miejscowości przyjęty).

W z ó r

dla województw południowych.

STATUT

o samoistnym podatku wyrównawczym.

Na podstawie ustawy z dnia 20 marca 1931 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 172) wprowadza się na rzecz gminy . . . . samoistny podatek wyrównawczy na rok budżetowy . . . .

§ 1.

Podatek wyrównawczy pobrany zostanie na pokrycie deficytu w budżecie zwyczajnym gminy w ogólnej sumie . . . . . . złotych.

§ 2.

Podatek wyrównawczy obciąża: grunty, budynki oraz przemysł i handel. Podatkowi temu podlegają także grunty państwowe, grunty fundacyjne, grunty instytucyj o charakterze opieki społecznej oraz grunty duchowne i klasztorne z wyjątkiem wszakże należących do kościoła katolickiego gruntów duchownych i klasztornych, których dochody są przeznaczone na cele kultu religijnego i nie przyczyniają się do dochodów osobistych beneficjarjuszów (art. XV konkordatu).

§ 3.

Do uiszczenia podatku obowiązani są właściciele względnie posiadacze (dzierżawcy, użytkownicy) gruntów, budynków oraz przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych.

§ 4.

Ogólna suma podatku wyrównawczego, oznaczona w § 1, podlega podziałowi pomiędzy poszczególnych płatników tego podatku w stosunku do przypadających na każdego z nich podatków z tych objektów, które w myśl § 2 stanowią podstawę wymiaru podatku wyrównawczego, przyczem za podstawę wymiaru tegoż podatku przyjmuje się: w stosunku do płatników państwowego podatku gruntowego — należny od nich zasadniczy podatek gruntowy, t. j. państwowy podatek gruntowy, obliczony bez dodatku progresywnego, przewidzianego w art. 2 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz U. R. P. Nr. 65, poz. 505) i bez ulg, przewidzianych w art. 3 tejże ustawy (degresji), jednak z uwzględnieniem podwyżki, wprowadzonej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 339); w stosunku do płatników państwowego podatku budynkowego — podatek, przypadający według rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 523) i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 12 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 292), uzupełnionego ustawą z dnia 30 grudnia 1929 r. (Dz. U. R. P. z r. 1930 Nr. 2 poz. 6); w stosunku do płatników państwowego podatku od przemysłu i handlu — ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych (ustawa z dnia 15 lipca 1925 r., Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550).

§ 5.

Podział ogólnej sumy podatku wyrównawczego, oznaczonego w § 1 pomiędzy poszczególnych płatników przeprowadza się w ten sposób, że iloraz, otrzymany z podzielenia tejże ogólnej sumy przez sumę podatków, wymienionych w § 4, przypadających na wszystkich płatników, mnoży się przez sumę tychże podatków, przypadającą na każdego z tych płatników.

§ 6.

Podatek wyrównawczy pobierany będzie w równych ratach półrocznych, odpowiadających terminom płatności podatku gruntowego.

§ 7.

O wymierzonym podatku każdy indywidualny płatnik zostanie zawiadomiony nakazem płatniczym.

§ 8.

Odwołania w sprawach wymiaru podatku wyrównawczego wnosić należy w terminie i w trybie, przewidzianym w art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 9.

Nieuiszczony w terminie podatek ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych, odsetek i kar za zwlokę według postanowień ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721), zmienionej częściowo rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. (Dz. U R. P. Nr. 46, poz. 401).

§ 10.

Wykroczenia przeciwko przepisom o wymiarze i poborze podatku wyrównawczego podlegają karze do wysokości 345,9 złotych, o ile wykroczenie nie jest karalne na zasadzie art. art. 62—66 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 11.

Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą i ogłoszeniu przez Urząd gminy . . . . (wskazać sposób ogłoszenia, w danej miejscowości przyjęty).

213.

Okólnik Nr. 141

z dnia 29 lipca 1931 r.

(Wojsk. 957/2) o zasiłkach dla rodzin rezerwistów powołanych na kursa instruktorskie p. w.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wskutek pisma Min. Spraw Wojskowych (Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego) z dn. 18.VII b. r. Nr. 3693/Og. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że Ministerstwo Spraw Wojskowych rozkazem z dn. 24 VII 1928 r. L. 5634/III Org. zaliczyło uczestnikom 6-o tygodniowych kursów instruktorskich p. w. termin wspomnianych kursów na poczet ćwiczeń wojskowych przewidzianych w art. 77 ustawy o pow. obow. wojsk.

Z tych względów, rodzinom wymienionych osób — na czas trwania kursów — w wypadkach przewidzianych w ustawie z dn. 22.III 1923 r. o zasiłkach dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 346) — przysługuje prawo do zasiłku przewidzianego w § 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 19 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 926).

VII.
Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

214.

Pismo Nr. SG. 2574/2

z dnia 18 lipca 1931 r.

w sprawie prowadzenia operacyj winkulacyjnych przez komunalne kasy oszczędności.

Do

P. P. Wojewodów.

Niektóre komunalne kasy oszczędności wbrew przepisom ustawowym i statutowym przyjęły w zakres swej działalności finansowanie obrotów towarowych przez prowadzenie operacyj t. zw. winkulacyjnych (zastrzeżenia).

O ile chodzi o t. zw. winkulacje a vista, gdzie odpowiedzialność kasy wobec zleceniodawcy kończy się z chwilą zainkasowania i *bezzwłocznego* odesłania waluty zleceniodawcy — to operacje takie, przewidziane w p. 4-tym art. 27 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności, jako operacje inkasowe— nie nasuwają specjalnych zastrzeżeń.

Natomiast zupełnie inaczej rzecz się przedstawia z winkulacją towarową *terminową*, która polega na oddaniu towaru właściwemu destynatarjuszowi (zamawiającemu) przed uregulowaniem przezeń odnośnej należności, w większości wypadków bez pobrania należytego i dostatecznego zabezpieczenia. Poza tem zazwyczaj, jak to Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdziło, udzielanie przez kasy tego typu kredytów odbywa się bez uprzedniego zbadania stanu zamożności dłużnika oraz bez powzięcia odpowiednich uchwał w tym względzie przez organy kas. Tego rodzaju operacje kredytowe posiadają już charakter *kredytu gwarancyjnego* i jako takie

stanowią niebezpieczeństwo poważne, gdyż w razie niedopełnienia zobowiązań przez odbiorcę towaru, kasa jest zmuszoną ponieść koszta zapłaty z własnych funduszów, co pociąga za sobą nieraz bardzo dotkliwe dla niej straty.

Udzielanie takich kredytów gwarancyjnych na własną rękę bez posiadania w tym względzie odpowiedniego uprawnienia, jest niedopuszczalne, gdyż przepisy ustawowe wyraźnie zastrzegają, że tylko centralne władze nadzorcze mogą zezwolić na prowadzenie tego rodzaju operacyj. Oceniając niebezpieczeństwo, jakie mogłoby wyniknąć dla komunalnych kas oszczędności z ryzyka, połączonego z dokonywania takich czynności, władze centralne w większości wypadków nie zezwalają na prowadzenie tych operacyj.

W związku z powyższem, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, prosi Pana Wojewodę, aby przestrzegł komunalne kasy oszczędności w swoim okręgu przed samowolnem dokonywaniem tego rodzaju operacyj, a tam, gdzie one są prowadzone bez odpowiedniego upoważnienia, zabronił ich kontynuowania pod osobistą odpowiedzialnością organów komunalnych kas oszczędności.

215.

Pismo Nr. SS. 915/1

z dnia 20 lipca 1931 r.

o odpowiedzialności gmin na terenie województw wschodnich za straty wyrządzone przy ściąganiu przez organa gminne danin i innych należności prawno-publicznych.

Do

Panów Wojewodów w Białymstoku, Wilnie, Nowogródku, Brześciu n/Bugiem, Łucku.

Wskutek licznych zapytań P. P. Wojewodów województw wschodnich w sprawie odpowiedzialności pieniężnej gmin i gromad wiejskich wobec Skarbu Państwa z tytułu spełniania przez nie funkcyj zastępczych przy ściąganiu podatków państwowych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i po zasięgnięciu opinji Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej oznajmia co następuje:

Zagadnienia, poruszane przez P. P. Wojewodów sprowadzają się do następujących pytań:

1) czy gminy są wobec Skarbu Państwa bezpośrednio odpowiedzialne za straty sum ściągniętych przez wójta z tytułu podatków państwowych,

2) czy taka sama odpowiedzialność dotyczy też strat, spowodowanych przez sołtysów i inne osoby przez wójta, sołtysów lub gminę wyznaczonych,

3) czy gminy odpowiadają także za straty, wynikłe z czynności lub zaniedbań wójtów i sołtysów, pochodzących nie z wyboru, lecz mianowanych przez władzę nadzorczą.

ad 1) Odpowiedzialność wójtów za straty, wyrządzone Państwu przy ściąganiu podatków państwowych uregulowaną była jeszcze rosyjską ogólną ustawą karną z 1885 r. Według tej ustawy wójt odpowiadał własnym majątkiem za wszelkie sprzeniewierzenia powierzonych mu pieniędzy, gminy zaś odpowiadają tylko subsydjarnie do wysokości kwoty, nieściągniętej z majątku wójta. Kodeks Karny z r. 1903 nie zajmuje się tem zagadnieniem, jako natury cywilistycznej.

Od czasu wejścia w życie rozporządzenia Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z 26 września 1919 (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 21) o samorządzie gminnym, stosunek odpowiedzialności samej gminy wobec Państwa uległ zróżniczkowaniu w porównaniu ze stanem poprzednim, a to w związku z wyraźnym podziałem zakresu działania gminy na własny (szczegółowo określony) i poruczony (przekazany gminom przez ustawy).

Do tego ostatniego zakresu działania gminy należy obowiązek ściągania danin państwowych jako nałożony na gminy przez ustawy i rozporządzenia, a spełniony w interesie Państwa. *Ten stan stwarza odpowiedzialność majątkową gminy* za wszelkie straty z niewykonania lub nienależytego wykonania wynikłe, a spowodowane przez działanie czy zaniedbanie wójta.

Następnie we wszystkich ustawach i rozporządzeniach późniejszych, w których m. in. ustalone zostało wynagrodzenie za ściąganie przez gminy podatków państwowych (3% i 5%) odpowiedzialność powyższa została jeszcze dobitniej podkreślona w związku z ustaleniem w ten sposób bezpośredniego stosunku prawnego pomiędzy gminą a Państwem. Gminie, rzecz prosta przysługuje prawo regresu do ma-

jątku wójta. — Z charakteru urzędu wójta, jako organu spełniającego czynności państwowe i gdy wójt występuje jako samodzielny organ administracji państwowej wynika niezależnie od powyższego obowiązek wójtów pokrycia strat Państwa z własnego majątku wójta, szczególniej zaś przy stratach Państwa, powstałych z występku.

ad 2) Odpowiedzialność za straty spowodowane przez sołtysów, poborców podatkowych i inne osoby przez wójta, gminę lub sołtysa do ściągania podatków wyznaczone opiera się na tych samych zasadach.

Za straty wynikłe z działania, czy zaniedbania sołtysów odpowiada gmina, gdyż sołtys występuje tu jako organ pomocniczy, wójta ma charakter organu gminnego, a nie gromadzkiego; nie wyklucza to odpowiedzialności osobistej sołtysa. Odnośnie do innych osób, a więc poborców podatkowych i osób przez gminę, wójtów lub sołtysów wyznaczonych, to z reguły za straty przez te osoby spowodowane odpowiadać będzie gmina, a ewentualnie dodatkowo także wójt i sołtys, którzy te osoby do ściągnięcia upełnomocnili, natomiast osobista odpowiedzialność tych innych osób wobec Skarbu Państwa tylko w niektórych indywidualnych wypadkach da się uzasadnić

ad 3) Niema żadnej różnicy w odpowiedzialności wobec Skarbu Państwa między wójtem i sołtysem pochodzącym z wyboru a mianowanym przez władze nadzorcze (art. 42 i 76 rozp. Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z 26.IX 1919). wójt bowiem, wzgl. sołtys mianowany przez władze nadzorcze spełnia takie same czynności jak wójt z wyboru.

Wszystko co wyżej powiedziano w odniesieniu do ściągania przez organa gminne podatków państwowych, odnosi się również do ściąganych przez organa gminne podatków komunalnych składek ubezpieczeniowych od ognia na rzecz Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, jako działającego na podstawie rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27.V 1927 (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 410) i posiadającego prawo do stosowania przymusowego ubezpieczenia, przyczem gminy za ściąganie składek otrzymują odpowiednie wynagrodzenie, — ze swej zaś strony, stosownie do art. 32 p. 4 obowiązane są do przelewania pobranych składek do kas skarbowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia wkońcu, że Ministerstwo Skarbu poleciło Izbom Skarbowym, by ewentualne straty Skarbu Państwa, spowodowane działalnością organów gminnych były pokrywane przez odnośne gminy.

O powyższem zechce Pan Wojewoda zawiadomić we właściwej drodze wszystkie związki samorządowe na terenie województwa.

216.

Pismo Nr. SG. 2420/3

z dnia 22 lipca 1931 r.

w sprawie pośrednictwa Komunalnych Kas oszczędności przy Kredytowaniu związków Komunalnych przez instytucje finansowe.

Do

P. P. Wojewodów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zwróciło uwagę Pana Wojewody pismem okólnem z dn. 16 sierpnia 1929 r. Nr. SG. 2582/2 (Zbiór Zarz. Min. Spr. Wewn. str. 563 poz. 25) na nieprzestrzeganie przez komunalne kasy oszczędności przy udzielaniu kredytów związkom poręczającym względnie innym związkom komunalnym i prawno-publicznym odnośnych przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U R. P. Nr. 38, poz. 339).

Obecnie jeden z Panów Wojewodów zwrócił się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z tem, iż niektóre instytucje finansowe, szczególnie zaś Państwowy Bank Rolny, udzielają kredytów związkom komunalnym za pośrednictwem komunalnych kas oszczędności i czy zatem przy ustalaniu dopuszczalnego zadłużenia związków komunalnych w komunalnych kasach oszczędności należy brać pod uwagę te kwoty otrzymane za pośrednictwem kasy z innej instytucji finansowej.

Jak zauważono z tego rodzaju pośrednictwa kredytowego korzystają przedewszystkiem związki poręczające komunalnych kas oszczędności, przyczem ustanowione przepisami o komunalnych kasach oszczędności normy zadłużania są w szeregu wypadków przekraczane, między innemi właśnie z tytułu pośredniczenia komunalnych kas oszczędności przy kredytowaniu związków komunalnych przez wyżej wymienione instytucje.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia, że przy ustaleniu wysokości prawnie dopuszczalnego zadłużenia należy brać pod uwagę także i te kwoty, które związek poręczający otrzymał za pośrednictwem komunalnej kasy oszczędności z innej instytucji finansowej.

Wyjaśnienie to zechce Pan Wojewoda podać do wiadomości zainteresowanym na podległym Mu terenie w celu ścisłego stosowania.

Przy tej sposobności Ministerstwo przypomina ustęp przedostatni powołanego na wstępie pisma okólnego o konieczności stopniowego doprowadzenia wysokości zadłużeń związków komunalnych w komunalnych kasach oszczędności do norm przepisanych i prosi Panów Wojewodów o wydanie kategorycznych zarządzeń, aby organy zarówno związków poręczających, jak i komunalnych kas oszczędności dostosowały się do tych zarządzeń i bezzwłocznie przystąpiły do akcji redukującej to zadłużenie do granic przepisanych.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.